

Informatīvs ziņojums par datu pārsūtīšanu saskaņā ar VDAR bezvienošanās *Brexit* gadījumā

Pieņemts 2019. gada 12. februārī
Atjaunināts 2019. gada 4. oktobrī

levads

Ja starp Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm (EEZ) un Apvienoto Karalisti (AK) netiks panākta vienošanās (bezvienošanās *Brexit* gadījumā), 2019. gada 1. novembrī plkst. 00.00 AK kļūs par trešo valsti. Tas nozīmē, ka personas datu nosūtīšanai uz AK, sākot ar 2019. gada 1. novembri, ir jābūt balstītai uz kādu no turpmākajiem instrumentiem¹:

- standarta vai *ad hoc* datu aizsardzības klauzulas;
- saistošie uzņēmuma noteikumi;
- rīcības kodeksi un sertifikācijas mehānismi;
- atkāpes².

Šajā ziņojumā komerciālām un sabiedriskām organizācijām tiek sniegta informācija par instrumentiem saskaņā ar VDAR personas datu nosūtīšanai uz AK gadījumā, ja notiek bezvienošanās *Brexit*.

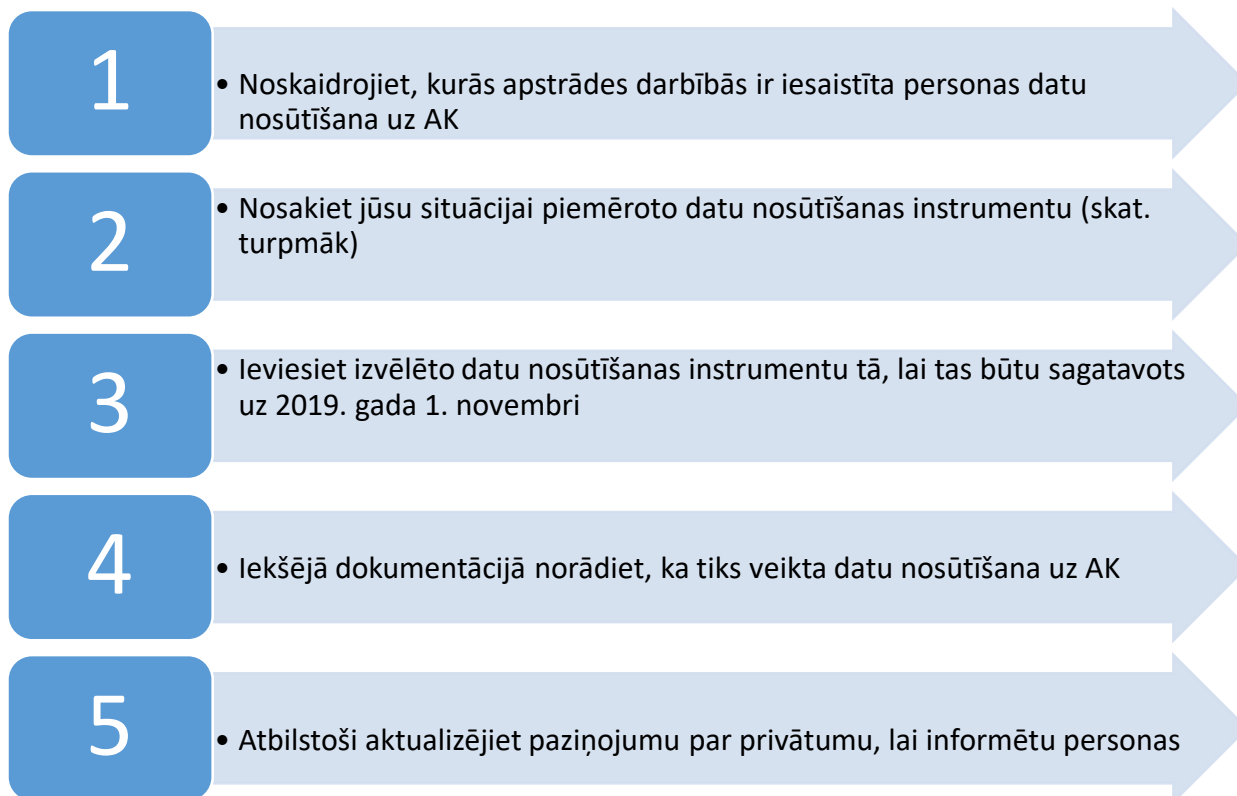
Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) pamatojas uz norādījumiem, ko šajā jautājumā ir sniegušas uzraudzības iestādes un [Eiropas Komisija \(EK\)](#). Ja nepieciešams, EEZ organizācijas var vērsties pie [valsts uzraudzības iestādēm](#), kuru kompetencē ir pārraudzīt saistītās apstrādes darbības.

¹ Skat. VDAR V nodaļu.

² Tās var izmantot tikai tādā gadījumā, kad nav pieejamu datu aizsardzības standartklauzulu vai citu piemērotu aizsardzības pasākumu.

I. Pieci soļi, ko organizācijām būtu jāveic, lai sagatavotos bezvienošanās *Brexit*

Nosūtot datus uz AK, būtu jāveic turpmākais:

II. Datu nosūtīšana no EEZ uz AK

1. Pieejamie nosūtīšanas instrumenti

Ja uz *Brexit* brīdi nebūs pieņemts lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību³, šādi datu nosūtīšanas instrumenti ir pieejami.

a. Standarta un *ad hoc* datu aizsardzības klauzulas

Jūs un jūsu sadarbības partneris AK varat vienoties par datu aizsardzības standartklauzulām, ko ir apstiprinājusi Eiropas Komisija. Šie līgumi piedāvā papildu piemērotus datu aizsardzības pasākumus, kas nepieciešami, ja personas datus nosūta uz jebkuru trešo valsti.

³ Lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību ir lēmums, ko pieņem Eiropas Komisija, pamatojoties uz VDAR 45. pantu (piemēram, Komisija pieņēma lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību par Japānu 2019. gada 23. janvārī. Tāpat EK iepriekš ir pieņēmusi lēmumus par aizsardzības līmeņa pietiekamību par trešām valstīm, piemēram, cita starpā par Argentīnu, Jaunzēlandi un Izraēlu). Šobrīd par AK šāda lēmuma par aizsardzības līmeņa pietiekamību nav.

Šobrīd ir pieejamas trīs datu aizsardzības standartklausulas:

- EEZ pārzinis trešās valsts (piem., AK) pārzinim: pieejamas 2 iespējas:
 - [2001/497/EK](#)
 - [2004/915/EK](#)
- EEZ pārzinis trešās valsts (piem., AK) apstrādātājam:
 - [2010/87/ES](#)

Ir svarīgi atzīmēt, ka datu aizsardzības standartklausulas nevar mainīt un tās jāparaksta kā paredzēts. Tomēr šos līgumus var iekļaut plašākos līgumos, kā arī var pievienot papildu klausulas, ja tās tieši vai netieši nav pretrunā Eiropas Komisijas pieņemtajām standarta datu aizsardzības klauzulām. Ņemot vērā laikposmu līdz 2019. gada 1. novembrim, EDAK atzīst, ka datu aizsardzības standartklausulas ir lietošanai gatavs instruments.

Jebkuras datu aizsardzības standartklausulu izmaiņas nozīmēs, ka tās būs uzskatāmas par *ad hoc* līguma klauzulām. Tajās var paredzēt piemērotus aizsardzības pasākumus, ņemot vērā jūsu konkrēto situāciju.

Pirms datu nosūtīšanas šīs pielāgotās līguma klauzulas ir jāapstiprina kompetentajai valsts uzraudzības iestādei pēc tam, kad ir saņemts EDAK atzinums.

b. Saistošie uzņēmuma noteikumi

Saistošie uzņēmuma noteikumi ir personas datu aizsardzības politika, ko ievēro uzņēmumu grupa (t. i., starptautiskie uzņēmumi), lai paredzētu atbilstošus aizsardzības pasākumus, kas attiecas uz personas datu nosūtīšanu grupas iekšienē, tai skaitā ārpus EEZ.

Iespējams, jums jau ir ieviesti saistošie uzņēmuma noteikumi (*BCR*) vai jūs sadarbojaties ar apstrādātājiem, kas izmanto *BCR* apstrādātājiem. Organizācijas var paļauties uz šiem *BCR*, kas apstiprināti saskaņā ar iepriekšējo Direktīvu 95/46/EK un kas paliek spēkā saskaņā ar VDAR⁴. Tomēr šie *BCR* ir jāaktualizē, lai tie pilnībā atbilstu VDAR noteikumiem.

Ja jums nav ieviesti *BCR*, tie jāapstiprina kompetentajai valsts uzraudzības iestādei, pamatojoties uz EDAK atzinumu.

Sīkākus skaidrojumus par saistošo uzņēmuma noteikumu piemērošanu lūdzu skatiet [EDAK tīmekļa vietnē](#).

c. Rīcības kodeksi un sertifikācijas mehānismi

Rīcības kodekss vai sertifikācijas mehānisms var nodrošināt atbilstošus drošības pasākumus personas datu nosūtīšanai, ja tajos ietilpst trešās valsts organizācijas saistības par labu iedzīvotājiem. Šie instrumenti ir jauni saskaņā ar VDAR, un EDAK strādā pie vadlīniju

⁴ Saskaņā ar VDAR 46. panta 5. punktu. Lūdzam ņemt vērā, ka *BCR*, kas apstiprināti saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK, palika spēkā saskaņā ar VDAR, taču tie ir jāaktualizē, lai pilnībā atbilstu VDAR noteikumiem.

izstrādes, lai sniegtu sīkākus skaidrojumus par šo instrumentu lietošanas nosacījumiem un kārtību.

2. *Atkāpes*

Ir svarīgi uzsvērt, ka atkāpes pieļauj datu nosūtīšanu noteiktos apstākļos un tās ir pieļaujami izņēmumi nosacījumam par atbilstošu aizsardzības pasākumu ieviešanu (skatīt iepriekš minētos instrumentus, piem., *BCR*, datu aizsardzības standartklauzulas u. c.) vai nosūta datus, pamatojoties uz lēmumu par aizsardzības līmeņa atbilstību. Tādēļ tās būtu jāinterpretē šauri, un galvenokārt jāattiecinā uz apstrādes darbībām, kas ir neregulāras un neatkārtojamas.

Šīs atkāpes cita starpā ietver turpmāko saskaņā ar VDAR 49. pantu:

- ja datu subjekts ir skaidri piekritis ierosinātajai nosūtīšanai pēc tam, kad ir informēts par iespējamiem riskiem, kas saistīti ar nosūtīšanu;
- ja nosūtīšana ir vajadzīga, lai izpildītu vai noslēgtu līgumu starp datu subjektu un pārzini vai līgums ir noslēgts datu subjekta interesēs;
- nosūtīšana ir nepieciešama, ja ir svarīgi iemesli sabiedrības interesēs;
- ja datu nosūtīšana ir nepieciešama pārlicinošām organizācijas likumīgajām interesēm.

Sīkākus skaidrojumus par pieejamajām atkāpēm un kā tās piemērojamas skatīt [EDAK Vadlīnijās par VDAR 49. pantu](#).

3. *Instrumenti, kas pieejami tikai valsts iestādēm vai struktūrām*

Valsts iestādes var apsvērt iespēju izmantot mehānismus, ko saskaņā ar VDAR uzskata par piemērotākiem to situācijai.

Viena iespēja ir izmantot juridiski saistošu un izpildāmu instrumentu, piemēram, administratīvu vienošanos, divpusēju vai daudzpusēju starptautisku līgumu. Līgumam ir jābūt saistošam un parakstītājiem izpildāmam.

Otra iespēja ir izmantot administratīvus pasākumus, piemēram, saprašanās memorandu, kam, lai arī tas nav juridiski saistošs, jāparedz izpildāmas un efektīvas datu subjekta tiesības. Pēc EDAK atzinuma saņemšanas ir jāsaņem kompetentās valsts uzraudzības iestādes atļauja.

Turklāt noteiktos gadījumos minētās atkāpes ir attiecināmas arī uz valsts iestāžu nosūtītajiem personas datiem.

Valsts iestādēm, kas pilda tiesībaizsardzības funkcijas krimināltiesību jomā⁶, ir pieejami papildu nosūtīšanas rīki⁷.

⁵ Skat. VDAR 113. apsvērumu un 49. panta 1. punktu

⁶ Kas ietilpst Direktīvas par tiesībaizsardzību darbības jomā.

⁷ Skat. Direktīvas par tiesībaizsardzību 37. un 38. pantu. Piemēram, nosūtīšanu var veikt tad, ja ES iestāde secina, ka trešā valstī ir ieviesti piemēroti aizsardzības pasākumi, veicot visu apstākļu, kas attiecas uz nosūtīšanu, (paš)novērtējumu. Turklāt īpašos gadījumos var būt pieejamas papildu atkāpes (skat. Direktīvas par tiesībaizsardzību 38. pantu).

III. Datu nosūtīšana no AK uz EEZ dalībvalstīm

Saskaņā ar AK valdības pausto pašreizējā prakse, kas ietver personas datu brīvu apriti starp AK un EEZ, saglabāsies gadījumā, ja AK izstāsies no ES bez vienošanās.

Šai nolūkā būtu regulāri jāielūkojas AK valdības un *ICO* tīmekļa vietnēs.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā
priekšsēdētāja

(*Andrea Jelinek*)
